

ortografický snímek Hradce Králové pořízený roku 1949 s vyznačenými kryty PVO

Hradecké kryty

<p>č. 1 - Kubištovy sady za Krajským soudem (dříve Čech Park)
- vnitřní prospekce v dubnu 2016
- typ lomený W150 (pro max. 200 osob)</p> <p>č. 2 - Náměstí 5. května před Novákovými garážemi (dříve Goethe Platz)
- typ lomený W150 (pro max. 200 osob)</p> <p>č. 3 - Riegrovo náměstí před hlavním vlakovým nádražím (dříve Horst-Wessel-Platz)
- vnitřní a vnější prospekce v r. 2007
- typ lomený W150 (pro max. 200 osob)</p> | <p>č. 4 - Horova ulice pod bytovými domy č.p. 1191-1194 (dříve Veverkagasse)
- typ lomený - buď W150 (pro max. 200 osob), nebo V150 (max. 100 osob)</p> <p>č. 5 - Jiráskovo náměstí v parku vedle ZŠ a MŠ (dříve Hans-Schemm-Platz)
- typ přímý U150 (nejspíše pro max. 100 osob)</p> |
|--|---|

nahoře: půdorys protiletdeckého krytu W150

dole: zvětšený výřez z letecké fotografie - kryt v Kubištových sadech

Protiletdecký kryt č. 1 v Kubištových sadech

Protiletdecký kryt v Kubištových sadech (dříve Čech park) patří do soustavy civilních objektů organizace Civilní protiletdecké obrany. Dnes se na území Hradce Králové nachází tři protiletdecké kryty z původních pěti. Výstavba krytů byla projektována již v letech 1939-1940. K výstavbě však došlo až r. 1943, kdy byla větší města (patřící do I. a II. okrsku) v Protektorátu Čechy a Morava spadající pod tzv. Třetí říši, ohrožována pumovými útoky spojeneckých letadel. Účelem výstavby veřejných krytů bylo ochránit 1/10 civilistů ve městě, kteří se nestihli skrýt při vyhlášení poplachu do svého domovského krytu. Ty byly nejčastěji umístěny ve sklepních prostorách domů. Kryt v Kubištových sadech je označován jako typ W150 a měl pojmout až 200 lidí. Postaven byl formou jednoduchých prefabrikovaných chodeb „vajíčkovitého“ průřezu, které jsou několikrát zalomené. Součástí každého krytu jsou dva vchody (zároveň východy), které byly druhotně uzavřené a překryté betonovými panely. Každá vchodová část sestává ze schodiště na jedné straně a svažitě rampy na straně druhé. Vnější okraje těchto vstupů jsou jedinou částí podzemního tělesa, které jsou v Kubištových sadech viditelné nad povrchem i dnes. Při vstupu do krytu jsou umístěny protiplynové komory opatřené dvojitými dveřmi sloužícími k zabezpečení prostor v případě použití bojových plynů. Likvidace objektů v Hradci Králové probíhala od r. 1948, avšak některé z nich sloužily i za dob komunistické éry jako nácviková místa.

nahoře: řez protiletectkým krytem odlišné konstrukce s vnitřním vybavením (upravená dobová ilustrace)

po stranách: fotografie z archeologického průzkumu krytu v Kubištových sadech

Archeologická prospekce krytu

V květnu r. 2016 byla při zemních pracích (výkop pro kabel nízkého napětí) v Kubištových sadech narušena podzemní chodba neznámého původu a funkce. Archeologové z Muzea východních Čech v Hradci Králové, kteří byli na místo zavláni, měli za úkol vyhodnotit nastalou situaci a určit následný postup při průzkumu podzemního tělesa. S tímto typem prospekce se archeologové z Hradce Králové nesetkali poprvé. Již v roce 2007 byl totožný objekt zachycen Radkem Bláhou při rekonstrukci Riegrova náměstí před vlakovým nádražím v Hradci Králové. Nedošlo však k bližší specifikaci. Nové informace o problematice protiletectkých krytů v zástavbě města Hradce Králové a o organizaci Civilní protiletectká obrana přineslo až archivní bádání Filipa Šrůtky po objevení krytu v Kubištových sadech. Polohy jednotlivých objektů v zástavbě města byly geodeticky zaměřeny a zaneseny pracovníky muzea do map pro budoucí využití.

Mobiliář veřejného krytu se bohužel nedochoval do dnešních dnů, avšak dobře dochované archivní materiály poskytují veškeré informace o vybavenosti těchto prostor a také přinášejí svědectví o stavebních postupech. Ve vnitřních prostorách byly zachyceny pouze větrací průduchy, kovové skoby na lomených stěnách (pro uchycení lavic), pozůstatky dřevěných a železných dveří a zbytky elektroinstalace.

jeden ze vstupních koridorů do krytu (upravená dobová ilustrace)

betonové prvky ze kterých se kompletoval segment krytu

průřez zkompletovaným a usazeným segmentem krytu

